

ogsaa forsøgt, men er lige saa sikkert ikke reusseret meget endnu, men det kommer forhaabentlig med Tiden.

Jeg er ogsaa tilbøjelig til at ønske, at der ikke boede saa mange sammen i et Værelse, som det er Tilfældet paa sine Steder. I Særdeleshed for det kvindelige Tyende vilde det være af overordentlig stor Betydning, hvis de kunde faa et Værelse hver. Det er vanskeligt at gennemføre det her i Byen, og det er ogsaa overordentlig vanskeligt ude paa Landet. For Mandfolkens Vedkommende er det ogsaa vanskeligt at indrette det saaledes, at der ikke kommer flere ind i eet Værelse. Jeg har nu ikke saa meget imod, at der kommer 3 i eet Værelse. Jeg synes ikke, det er for mange, der sker ikke nogen Skade derved, og jeg tror, at det af nærliggende Grunde, som jeg ikke her vil nævne, men som sikkert alle ville forstaa, er bedre at have 3 sammen i eet Værelse end to. Det vil jeg derfor henstille til ærede Medlemmers Eftertanke. Jeg tror, at man gør rettere i at afskaffe Tomandsværelserne og gøre dem til Tremandsværelser end omvendt.

Jeg er absolut Modstander af det i § 40 nævnte Nævn. Vi have nok af den Slags Bestillinger ude paa Landet i Forvejen, lad os endelig være fri for det. Jeg tror, vi komme meget bedre frem paa anden Maade.

Til det ærede Medlem, der talte lige før mig (Sabroe), vil jeg gøre et Par Bemærkninger i al Venskabelighed. Det ærede Medlem sagde, at mange af Husmændene nu stod paa samme Standpunkt, jeg tror endogsaa, han sagde under det Standpunkt, de stod paa før Landboreformen i det 18de Aarhundrede. Jeg blev meget forbavsset over at høre den Udtalelse, og jeg tror ogsaa, andre ærede Medlemmer, der kende Forholdene paa Landet, bleve noget forbavsede. Det er i Virkeligheden ikke Tilfældet. De staa langt over det Standpunkt, Gaardmændene stod paa før Landboreformen. Husmændene stod allerede før denne paa et højere Standpunkt end Bønderne. Skulde saa Tilbagegangen være saa enorm, at de nu ere komne til at staa under det Standpunkt, Bønderne havde den Gang? Det er lidt for meget at sige. Man gør Uret mod Husmændene og Arbejderne ved en saadan Udtalelse. (Sabroe: Jeg talte slet ikke om Husmændene.) Godt, saa siger jeg Landarbejderne, men man gør lige saa sikkert Uret mod dem, naar man siger, at de staa paa det lave Standpunkt. Landarbejderne staa ikke saa lavt, de ere en fornøftig Klasse, som naturligvis mangler meget i Uddannelse, det skal ikke nægtes. Men at sætte dem saa

langt ned, som det ærede Medlem gjorde, synes jeg ikke er rigtigt, og jeg finder, det er Synd mod dem, fordi det ikke bidrager til at højne dem. Jeg tror tværtimod, at hvis det ærede Medlem roste dem, vilde det bidrage mere til at højne dem, end naar han sætter dem saa langt ned.

Der er endnu en Udtalelse fra det ærede Medlem, som jeg ogsaa vil protestere imod, det er dette, at han sagde, at hvis Englænderne saa det Svineri — saaledes udtrykte han sig —, som vi havde i vore Karlekamre og Stalde, vilde de ikke spise det Smør, vi lave her i Landet. Det er nu ikke saa særlig patriotisk af det ærede Medlem at komme med en saadan Udtalelse, som let kunde blive bragt videre og gøre os Landbrugere en Del Skade og derigennem ogsaa gøre hele Landet Skade. Men det ærede Medlem har heller ikke Ret. Englænderne kende Forholdene her i Landet; Englænderne have flere Gange besøgt vort Land og set, hvorledes Forholdene ere, og jeg vil til det ærede Medlem sige, at Forholdene her i Landet ere betydelig bedre, end de ere i England. Ja, hvis det ærede Medlem dømmer efter, som Forholdene ere paa de store Lystejendomme i England, hvor den rige Ejer holder en 30—40 Jerseykøer for sin egen Fornøjelses Skyld, saa ere Forholdene bedre dér end her. Men naar det ærede Medlem vil se, hvorledes Forholdene ere i det almindelige Landbrug i England, staa de sandelig ikke over Forholdene her, tværtimod. Hvis det ærede Medlem havde nævnt Holland, vilde jeg maaske have staaet vaabenløs overfor en saadan Udtalelse; thi i Holland ere Forholdene bedre end hos os. Men vi fremholde netop ogsaa Forholdene i Holland som Mønster for os, og det gentages Gang efter Gang for Landmændene paa deres Møder og ved deres Forsamlinger, overalt, hvor vi komme sammen, og hvor vi tale om at fremskaffe 1ste. Klasses Produkter, fremholde vi altid Holland som det Mønster, vi skulle stræbe at naa, og som vi virkelig ogsaa stræbe efter at naa. Det staa klart for enhver, der har set Forholdene i vore Kostalde, som jeg har kendt dem ved Selvsyn, og jeg kan sige ved Arbejde i dem i over 40 Aar, at det Fremskridt, der er sket dér, er ganske umaadeligt. Det er Uret at bebrejde os, at Forholdene ere saaledes, at vore Kunder ikke kunne være bekendte at spise det Smør, vi lave. Smørret er saa godt, som man under de nuværende Forhold kan skaffe det; det kan naturligvis blive bedre, og det bliver ogsaa bedre for hvert Aar, der gaar, men det er ikke noget for Englænderne